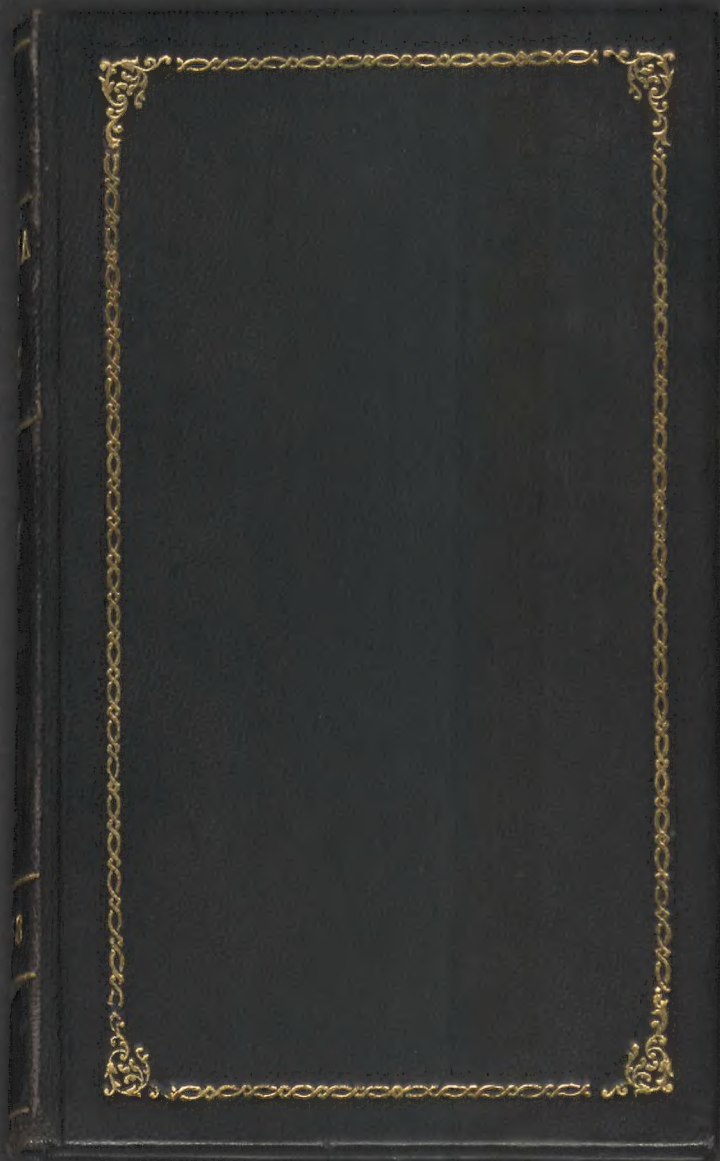
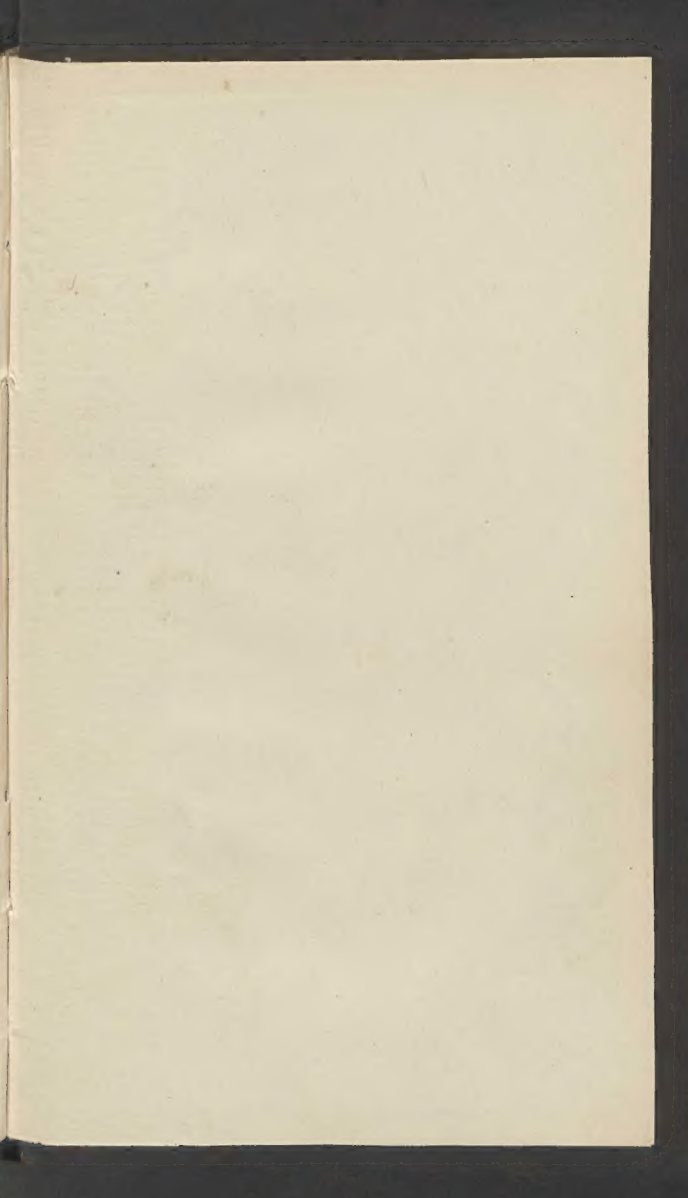

Exsibris

Þorsteinn Jósefsson

R Í M A

af

ÚLFGEIRI SÆNSKA

og nokkur önnur

L J Ó Ð M Æ L Í.

Ört og gefin út á kostnað söðlasmiðs

JÓNASAR GOTTSKÁLKSSONAR.

KAUPMANNAHÖFN 1858.

Prentað hjá COHEN.

Kvæðin gaman lýðum ljá,
leiðum ama hrinda,
með lyst og frama þessi þá
þegnar saman binda.

Óma staupa þiggi þjóð
þetta saup og grundi;
þeim sem kaupa og lesa ljóð
lukkan hlaupi í mundir.

Ríma

af

Úlfgeiri sænska.

1. Geðjast allvel máltak mér,
menn sem tíðum ræða:
„minni vandi ekki er,
að annast fè en græða“.
2. Árleg dæmin upp á það
augljós heyra fáum,
fallvölt gæfa fetar að
fémunum ekki smáum.
3. Ekki nærri eins og bar
auður léntur geymdist,
eptir grófust þjófar þar
þarfleg varúð gleymdist.
4. Undir nafni auðlegðar
ei má skiljast miður
heilsa, völd og virðingar,
vinsemd, ró og friður.

5. Gersemi þessi gefin dýr
gagnast misjafnt lýðum,
illa margur að þeim býr
og þau missir tíðum.
6. Ungdómstíminn ætti manns
undir slíkt að búa,
mundi þá að högum hans
hamíngjan betur snúa.
7. Nokkrir umsjón fengu ei fá
foreldranna að njóta,
hrekjast mega hússgang á
og háttu nema ljóta.
8. Sollinn stráka venjast við,
vantar tilsjón næma,
góða siðu gjálífið
gjörir burtu flæma.
9. Hjá þeim lygi, háð og blót
hvessir lund óþjála,
við það lasta lifnar rót
leynum innst í sálar.
10. Aldurs þegar árin þeim
aukast, vona mætti
lærðu þeir að þekkja heim
og þá sitt ráðið bætti.

11. Þrávalt rætist, það fer skár,
þetta máltak haga:
„margur reiknast úngur ár,
en engill seinni daga“.
12. Margan veit eg mannvin þann
munaðarleysingjum
lærdóms góðri iðkun ann,
eins og fæddum honum.
13. Nokkra finna fæst óvant
foreldra heitna nafni,
um sem hirða ekki grant
upplýsingin dafni.
14. Fávizkan ef ollir ein
efni nauðaríku;
það er að sönnu mikið mein,
en meðul fást við slíku.
15. Ef að þeim er annt, sem má
ætla, um velferð sinna,
sálarverði sínum frá
svoddan skyldu kynna.
16. Góðum prestum yndi er
úngra hjörtu fræða
og laga það sem lýti ber,
en lofsvert hjá þeim glæða.

17. Únglingur, sem eptirtekt
ærna með sér geymir,
hendir skjótt, ef háðuglegt
heyrum berst, ei gleymir.
18. Dæma þekkjum vissan vott,
vort er eðli þanninn,
auðlærðara illt en gott
opt er fyrir manninn.
19. Í fari barna finnast spor,
foreldra breytni unna,
fyrir en læra faðirvor
full-vel blóta kunna.
20. Nær þeim bannað eitthvað er,
yglð á móti stæla:
„haltu saman þarna þér!
þig bað enginn mæla“.
21. Hreifa keskni helzt við þá,
sem heiminum lítið skarta;
undan þessu, óttast má,
aumíngjarnir kvarta.
22. Vert á minnast væri hin,
vel sem menntun þiggja,
á vondu og góðu vita skyn,
vilja neinn ei styggja.

23. Sálin hrein og hræsnisfrí
hreifir stilltri gleði,
orðin bæði og atvik því
öllum lynda réði.
24. Flestra girnast fylla kvöð,
forðast breytni stirða,
hlýðin, kurteis, hógvær, glöð
hússbændurna virða.
25. Hvað sem fleira hér um má
hjala þessu sinni,
að sögu víkja efni á,
ef ýtum geðjast kynni.
-
26. Á sænsku fróni forðum tíð,
fjölbygð sveit hvar liggur,
átti bú og hringa hlíð
horskur spjóta Yggur.
27. Hafði Karels heiti þáð,
heppinn geirs við þrætur;
átti son við auðar láð,
Úlfgeir nefndist mætur.
28. Úngur þrátt í víking var,
vopnfimur og sterkur,
enginn kom sá af honum bar,
enn þótt væri merkur.

29. Út að grænum eyðiskóg
eptir nokkurn tíma
flutti bú og föng að dró
fleygir mundar bríma.
30. Fjölmennt hérað, frá hvar hann
flutti, kom af einu:
að hark og skvaldur hata vann
hreinn í flestum greinum.
31. Ættarjörð svo fór hann frá,
fæstir að því gáðu,
eða hvert, nam enginn spá,
um þá tala náðu.
32. Fylgja lét sér frú og nið
fleina verinn gildi,
þernur tvær og þorna við
þjónkun veita skyldi.
33. Snoturlegur bygðist bær
brekku hliðar undir,
skógur þar með grösum grær,
gott til sauða mundi.
34. Eagra læki fjallið bar,
er féllu í bylgjum niður,
fljót um veltist farveg þar,
flóðu þess í iður.

35. Vötnin mörg þar stöðu stillt
straums ei æsti rótið,
álpta raust fékk eyrun fyllt,
eins við þau og fljótið.
36. Að miðjum bjarnar morgni dags
meðtók bóndinn gildi
eggja feng og líka lax
úr lækjum, hvar sem vildi.
37. Skógar blóma-búning með
bjuggu sig að vonum,
og kepptist eitt við annað trèð
á sig raða honum.
38. Þau sem höfðu ei þroska náð
og þeirra milli stóðu,
öllu meira æsku-bráð
á sig krönsum hlóðu.
39. Glóaði skógar grund og hlið,
grösin ilman sendu,
sín út breiddu blöðin fríð
og blómsturknappa rendu.
40. Vinda þegar völdugt lið
vakti leik ófina,
sig eikur hneigðu, en útlímið
anga flækti sína.

41. Jarðar smáu grösín græn
geymdu trjánn skjólin,
eins og móðir barns að bæn
bauð aðhlynníng sólin.
42. Hjörðin lék í högum frí,
hafði nógleg gæði;
bóndinn auðgast brátt, af því
búksorg enginn mæðir.
43. Friður og yndi fann þar stað,
föll ei margt til ama;
vildu flestir, veit eg það,
vefjast láni sama.
44. Skein í heiði geðs um grund
gleðisólin hlýja,
hrein ánægju stutt hver stund
stofnaði rósemd nýja.
45. Fyrr en byrjar fólkið störf.
fórnir bæna sendi
upp til hans, er allra þörf
annast mildri hendi.
46. Arfi Karels efni manns
orðinn var hið bezta,
lét ei faðir heldur hans
heilráð drenginn bresta.

47. Þá voru liðin þrettán ár
 þarna meðan tafði,
 dag hvern öðrum fleygir fjár
 fegri lifað hafði.
48. Seint á kvöldi sumars þar
 seggir töldu líta
 mann, er skjöld og brynju bar,
 blakki völdum flýta.
49. Skreytti brúna hjálmur blað,
 er hæfði búna seggnum,
 hesti lúnum húsum að
 hleypti túnið gegnum.
50. Steig af hesti strax með hast,
 starði á gestinn bóndi,
 heilsan tíst, en furðu fast
 fleins á lestir góndi.
51. Þekktust báðir, því að tveir
 þessir áður voru
 vopna gráði vanir meir
 vinir dáða stóru.
52. Riddarans heiti Rúðólf er,
 randir veit að spenna,
 hilmis sveita hirðstjórn ber,
 hjörs ef þreytir senna.

53. Frá nam skýra, fátt af dró,
ferða rýru önnum:
„Fór eg dýr að skjóta í skóg,
skyldi stýra mönnum.
54. Reyna mundi sérhverr sinn
söðla hund, er þorðu,
frekt á undan færðist minn,
fletti sundur storðu.
55. Þoku rak á þykkvan mökk,
þegna sá eg öngvan,
því af baki blakki stökk,
beið við einstig þröngvan.
56. Leiddist biðin mikið mér,
mæta hinum vildi,
villur þá eg vorðinn er,
við það okkur skildi.
57. Síðan villa voða dimm
við mig fyrst nam glíma,
eru dægur farin fimm
frá þeim liðna tíma.
58. Heppni mér og hugarfró
helztu telja náði,
vininn forna fyrst að þó
finna þreyðan náði.“

59. „Velkominn oss vertu hjá“
við hann bóndinn ræðir,
„hér að búa meta má
meir en öll heims gæði“.
60. „Inndælt væri“, ansar hinn,
„eyða hjá þér dögum,
verkin skyldu vönd eg finn
verða ráða högum“.
61. Borð var þessum síðan sett,
samtal áttu lengur,
þreyta og húngur þrutu slétt
þá til hvílu gengu.
62. Miðja fyrir morgunstund
menn upp stóðu klæddir,
bragningr litur bóndans kund,
brátt er hugást glæddi.
63. Álits friður, sterkur, stór
stála reyndist Yggur,
hægur í skapi, hyggjurór,
hreinskilinn og tryggur.
64. Alla vega Rúðólf réð
reyna bóndann hræra,
að hans fylgja mætti með
mögur og hjá sér læra.

65. Máls varð endir sá um síð,
sveinninn með skal hinum;
faðir hans á tækri tíð
tèðum fylgdi vinum.
66. Áður en sveigði seggjum frá,
sárt af mæði stundi,
hóf upp raust og hjalar þá:
„Hér munu skilja fundir.
67. Ógeðfeld það er mín spá,
enn þótt rætast megi:
eg mun ykkur aldrei sjá
upp frá þessum degi“.
68. Riddarann tók að tala við:
„Treysti eg manndygð þinni,
arfa mínum ljáðu lið
lífs á vegferðinni.
69. Aldur hans er ekki hár,
er þó reynslan smærri,
hefir tíðum heimur flár
hetju fangað stærri.
70. Gættu vel, að háttum hans
heims ei spilli glaumur,
því fjölda manns til fjanda ranns
flytur klækja straumur.

71. Ill svo forðist afdrifin,
aðvörun má gera,
stórbrota þá straffast menn,
staddan lát þar vera.
72. Ef vill hann glys og veraldar stát
við sig of mjög festa,
umvöndun og aga lát
engan son minn bresta“.
73. Sinn við arfa hjalar hann:
„Hljótum við að skilja,
fylgdar-engil farsælan
fáðu að mínum vilja.
74. Góðum ráðum hlýð þú hans,
hvað sem ykkur mætir,
hann er dáða maki manns,
meinin flestu bætir.
75. Veröldin þér fagnar fús,
festu það í minni,
í völundar hennar hús
hleypur fyrsta sinni.
76. Í fyrsta bragði hún er hýr,
heilög rétt sem væri,
egnir samt og undir býr
ótal veiðarfæri.

77. Þér hún býður fremd og frið
og fé, sem aldrei þrjóti,
taktu því með varhygð við
og vandaðu þig á móti.
78. Þér hún býður hrósið hátt
og heiður langa daga,
trúðu laust, en láttu smátt
lynda þér og haga.
79. Þér hún býður vin og vald,
virðing, metorð hæstu,
lítinn þessu gaum þú gjald
geðlempni með stærstu.
80. Náir þú að neita þvert
nokkrum þessum gæðum,
við þá máttu búast bert
brellum hennar skæðum.
81. Hennar sið ef hyggur þér
hreint frá öllum sneiða,
hana finnur, hvar sem fer,
með heiptarskapið reiða.
82. Sonum hennar sviður það,
sèrtu þannig baldinn,
grimmir hefndum geisast að,
gjöra þig miður haldinn.

83. Forínginn með flýti þá
flokka til sín hyllir,
orð til leggur sérhverr sá,
sem að hópinn fyllir.
84. Á þig lygum ausa þètt,
örvum flærðar skjóta,
ef þeir finna á þèr blett,
út hann sjálfir brjóta.
85. Hvers dags háttinn, hvað til ber,
og hegðun alla þína,
eins og hundar húngraðir
hrifsa þeir og tína.
86. Hæst er þeim í huga dátt
heims að vilja þjónir,
í augum skína þeirra þrátt
þínar yfirsjónir.
87. Út þær breiðast eins og voð
alsvört þig að klæða,
skal það líkt og skylduboð
skýlaust fólki ræða.
88. Þeim sem hafa þenna sið,
því er ljúft að trúá,
innir það og eykur við
öðrum hverr nábúa.

89. Þá sem geyma hjartað hreint,
hryggja slík ódæði,
bakmálugra seggja seint
sanna lygafræði.
90. Segjast hinir svoddan með
sannað geta rökum,
því hafi þig sjálfir heyrt og séð
hörðum bundinn sökum.
91. Þeir sem að á allan stig
egna snörur mundu,
einatt flaðra upp á þig
eins og stelvís hundur.
92. Hneigja sig og hönd á þér
hræsni kyssa meður,
vinur í hverju orði er,
'oss þín návist gleður'.
93. Þegar vikur fölskum frá,
flærðar skrár upp nýjast,
vinaræður vikja frá,
væl og bakmál drýgjast.
94. Flökka þessa forðast vel,
og fárlega breytni synda,
af því leiðir andlegt hel,
ef þig ná að blinda.

95. Mannorðsþjófa iðjan ef
æru þína skerðir,
sjálfsmeðvitund gaum að gef,
svo geð þitt rólegt verði.
96. Vilir þú kjósa veröld í
vini dáðöfluga,
vertu seinn í vali því
og vittu hvað þeir duga.
97. Kappans hreysti sýnir sig
sverðs þá nauð á dynur;
hverr í stoðar þjáning þig,
það er réttur vinur.
98. Þeir eru færri, því er ver!
þessum fylgja merkjum,
öllu fleiri alsvartir
undir hvítum serkjum.
99. Hvað í boði væri veitt,
vin þinn aldrei pretta,
trúskaps anntu honum heitt;
heyrðu mig um þetta.
100. Vit að skylda víst er brýn
valdstjórnendum hlýða,
allri þeim af alúð sýn
undirgefni þýða.

101. Höfðingjanna hylli þér
hafðu' ei of mjög kæra,
forðast eins og ódádír
af henni þig að stæra.
102. Ef þitt gefnir undir vald
aðrir hljóta vera,
fyrir skyldu helga hald
hverjum rétt að gera.
103. Hugargleði hreina tel
að hjálpa liðsþurfnum,
ætíð ber að verðúng vel
vitni sannleikanum.
104. Hræðast engan manna mátt
meðan svona breytir,
hræðast þann og elska átt,
öllu líf sem veitir.
105. Sjálfsmeðvitund saklaus ein
sè þitt augnamerki,
auglýs það á alla grein
orði með sem verki.
106. Far nú vel og forðast grönd,
fylgdu ráðum mínum,
gæfan þig um lög og lönd
leiði krapti sínum⁴.

107. Bragna kvaddi báða hann,
bjó sig heim að fara,
hugarsorg í brjósti brann
býti móðu skara.
108. Rúðólf þá og Úlfgeir eins
essin knúðu bráðu,
hindrun enga höfðu meins,
heim til borgar náðu.
109. Rúðólf sjóli fagna fer,
frétti hvar hann tafði,
og hverr sá væri vopna grér
vænn, er með sér hafði.
110. „Dægur fimm eg villur var“,
verinn tjáði branda,
„leit eg sterkan ljóra mar
loks á fróni standa.
111. Þar eg beina þægan hlaut,
þörfin eins og krafði,
fullrar geðs ánægju naut,
nótt þar eina tafði.
112. Hússráðandans arfi er
oss til handa teður,
herra! sem þér sjáið hér,
sá vill brands í veður.

113. Hans er lyst í huga fest
hjá oss gista lengi,
læra fyrst að fullkomnist
fús á mistar engi“.
114. Svörin snildar sóma-fljót
svona mildings hljóða:
„Vor er skylda mærum mót
manni snildir bjóða.
115. Undir þinni hendi hal
haf að sinni þessu,
velkominn oss vera skal
og vigra kynnast messu“.
116. Lærðist geira fleygir fljótt,
fjörgum beitti krapti,
meiri varð af döglings drótt
darra hverjum rapti.
117. Riddarinn bezti Rúðólf dó,
ræmdur vel af mengi,
hilmir bæði og herinn þó
harmaði þenna lengi.
118. Úlfgeir þá til yfirmanns
eptir hann var kjörinn,
stoðaði landið stjórnin hans
þá stæltan reyndi hjörinn.

119. Víkingum hann vakti blóð,
við honum engvir standa,
ríkið varði, en rínar glóð
ræsi vann til handa.
120. Lýðstjórn hans og hugardáð
heiðraði kóngur mildi,
enginn var um allt hans láð
eins í háu gildi.
121. Sér hið næsta settan hal
sómaverðan lætur,
báðir eins í einum sal
áttu hvíld um nætur.
122. Við það Öfund varð óglöð,
vont svo áhlaup drýgi,
bjuggust út í eina röð
Ágirnd þá og Lygi.
123. Hér við bættist hópur flár
af herjans kyni sanna,
undan fóru þýjum þrjár,
þessu verki anna.
124. Karlmanns hami klæddar í,
kurteislegar að skoða,
saklaust útlit sýndist því
sálu hreina boða.

125. Eins og vildi illsku lið
Öfund svalar geði,
launtal áttu lofðung við,
Lygin málum réði:
126. „Satt án lygðar segjum frá,
sjóli dygðaríkur!
oss til hrygðar einn er sá
yður í trygðum svíkur.
127. Það er reynt á góðu er grynnt,
galið hreint ef þegjum,
betra er seint en aldrei innt,
yður leynt það segjum.
128. Sorg áfjád, sem okkur sker,
óskum bráðast lini,
þessum áður unnum vér
eins og dáðavini.
129. Yðar blindað hátign hans
hefir spjóta iðja;
en meining syndug sú er manns,
sér til stóls að ryðja.
130. Upp á mína sögn eg sver:
sá er Úlfgeir heitinn,
yður deyða ætlar sér,
út býr heljarskeytin.

131. Keypt hefir fjóra falsarinn
að fremja verkið ljóta,
er svo þannig útbúinn
undan þeim að skjóta.
132. Hamíngjan olli heilög að
hans ei boðum sinntu,
ótta slegnir eptir það
okkur frá því kynntu.
133. Sýndu gripi, er þágu þá
til þengils höfuðs gefna,
sögu þykjast sannað fá
sagðra glæpaefna.
134. Fyrr en kynni fleirum sá
flíka pretta snörum,
öllu segja yður frá
ekki tefja gjörum“.
135. Trúði sjóli, var því ver,
vatna bríma þórum,
sérdeilis því hans við her
háir að standi vóru.
136. Úlfgeir færa í fanga rann
fjötraður má þar vera,
afsakanir engar hann,
á fyrir sig að bera.

137. Dauða bíði dómsins þar
 drafnar elda víðir,
 hafði rólegt hugarfar,
 hót ei neinu kvíðir.
138. Þeir sem færðu fylki skraf,
 fast í glæpum sváfu,
 gripum stálu Úlfgeir af
 og ljúgvoltum gáfu.
139. Degi síðar svo til bar,
 sárs með skæða orma
 herr óvægur hafði þar
 helblinds vakið storma.
140. Lið út bjó í laufa dans
 landaráður stríður;
 fyrr um kæri kappinn hans
 krepptur inni bíður.
141. Orustu háðu lands við lið
 loðar rómu harðir,
 minnsta hinir máttu við
 mjög til heljar bardir.
142. Mannfallið þá milding sá,
 mælti hugarlinur:
 „Leysið Úlfgeir fjötrum frá,
 frek oss nauð á dynur.

143. Einn svo fljótt sem auðið var
upp þá skipun fyllir;
fangann hitti, fjötur skar,
fram þar leiddist gyllir.
144. Stæltá brynju, harðan hjálm.
hvers að þörfin krafði,
bryddan stáli skjöld og skálm
skarpa mundin vafði.
145. Stála rjóður heyrir hér
hilmis þjóðar föllin,
hesti góðum hleypa fer
hetjan blóðs á völinn.
146. Merkið fallið flatt á grund,
fylking undan hrakin
vakti móð hjá laufa lund,
leggbít reiddi nakinn.
147. Fram sér ryður, fellir þjóð
fyrirliði beztur,
hafnar friði betjan góð,
hlíf egg sniðin brestur.
148. Hilmis granna hugdirfd ný
hreystimanni þénti,
handar fanna freyra því
fjörs í bannið senti.

149. Hreysti-frekur Úlfgeir á
 alla rekur flótta,
 þaðan ekur mest hverr má
 megnum tekinn ótta.
150. Reið til borgar herrinn heim
 hjörs af dreyra láði;
 sjóli fagnar sigri þeim,
 sem að fenginn þáði.
151. Einn af þeim, sem áður fyr
 Úlfgeir lygum skemdu,
 særður lá við dauðans dyr,
 drjúgum þínslir klemdu.
152. Mikilega brjótur brands
 beiddist milding finna;
 vel því tekur vörður lands,
 vill því máli sinna.
153. Sá er dauða-sjúkur lá
 synd ræð játa forna,
 allri sinni sagði frá
 sök á Úlfgeir borna.
154. Falska þá sem frömdu prett
 fékk upptalið alla,
 í þeim sömu orðum rétt
 andaður náði falla.

155. Játa máttu sekir sök,
sættu refsing stóru,
dugði sízt að rekja rök,
rekkar hengdir vóru.
156. Kóngur síðan Úlfgeir ann,
órætt bæta vildi,
tjáði að á tróni hann
tiggi vera skyldi.
157. Ellimóður eptir það
af sér völdum sagði,
hinum mjög til heilla það,
heiður og prís tillagði.
158. Karlinn féll í bana blund,
beztan orðstír leifði;
Úlfgeir þó um þetta mund
þanka ei parið hreifði.
159. Næstu eptir næturstund
niflúng ríður mætur
fram á skóg og fleina þund
fylgja einn sér lætur.
160. Fráan knúði fákinn hann
fram um gróið hauður,
foreldranna finnur rann,
faðir hans var þá dauður.

161. Móðir fagnar horskum hal;
hann fékk ræðu lagað:
„Þinn eg elliskjöldur skal,
skást mun svo til hagað.
162. Héðan ekki hót eg fer
heim til minna valda,
betra er að búa hér
en börvum stýra skjalda.
163. Enginn borgarmanna mun
mér að hingað leita,
eins mun fleirum el eg grun
örðugt þetta veita.
164. Úlfgeir bjó til elli þar,
ágæstastur drengur.
Herjans þrýtur horna mar,
hrekkur ljóða strengur.
165. Bið eg ljóðin virði vel
vopna bjóðar svinnir,
friðar góða fagrahvel
og fagnaðs gróða vinni!

Sumar ósk.

1. Sumar glansar,
sumar glansar
sólin ofar jörð:
upp nú allt hvað sefur,
upp það krapta hefir,
sumar glansar,
sumar glansar
sólin ofar jörð.

2. :: Veturinn frá oss ::
vikinn er á brott,
af því inndæl flýtur
unan, sú er nýtur
:: hverr sem hefir ::
hjartagæða vott.

3. :: Blómstrin skæru ::
bera klæða grund,
annt sér um þau gera
oss til gagns að vera,
:: sízt þau fela ::
sitt í jörðu pund.

4. :: Eitt þó dýrra ::
öðru sé við hlið,
með inndæl eðlisgæði

upp þar vaxa bæði,
 :: eins og keppist ::
 annað hvort þar við.

5. :: Æ hálfvaxin ::
 eins og nauðug þá
 upp af ekru slitin,
 ein þar liggur nitin,
 :: allur kjarni ::
 er þeim numinn frá.
6. :: Mörg fá staðizt ::
 meinið dauðans það,
 vaxin vel af þreyja
 vetrar til unz deyja,
 :: og til jarðar ::
 í sinn leggjast stað.
7. :: Eins og grösín ::
 endurlífnum vör
 nú með sumri nýju,
 nú með geði fríu,
 :: sýngjum glaðir ::
 sumarið komið er.
8. :: Eins og grösín ::
 ýmsir meðal vor
 líkamsfölin falla

fýrr en sumri hallar,
 :: þar til finnum ::
 þúsund gömul spor.

9. :: Þér, minn vinur! ::
 þetta sumarið
 allt að óskum gangi,
 engin nauð þig stangi;
 :: eg bænheyrist ::,
 eg af hjarta bið.

Endir á sendibrèfi.

1. Veit eg gæði, margt þá mæðir, mannvinnu eiga,
 sorg ef hryggir sinnu vega,
 sýnir trygðir ástúðlegar.
2. Greindu ávallt þessum þá, ef þrautir spennu
 sá ef hreint þér áður unni,
 engum leynt það segja kunni.
3. En lofsverð ráð í lengd og bráð þér leggur
 reyndar,
 sá er vin í voru landi
 vandfenginn, en ómissandi.
4. Öfugstreymi hans í heimi helzt of mikið
 vill á stundum sækja og saka,
 suma níða, flækja og hraka.

Ferðamaðurinn lúni.

1. Eitt sinn hvíldi eg limu á láði,
ljósgrænni jurtabrekku í,
blómstrið sérhvert þar breiða náði
brosandi faðminn að mér, því
föll eg í svefn á samri stund,
sætari fékk eg aldrei blund.
2. Vaknaður aptur vann eg segja
við sjálfan mig, því einn eg var:
margt kann í heimi manninn teygja
mætum frá verkum skyldunnar,
líka það eitt í sjálfu sér
saklaust að vera köllum vér.
3. Vors heims óvissu glylsleg gæði
ginnandi margan svæfa þrátt,
holdsins og andans hreysti bæði
hverjum gegn stríða vantar mátt;
dæmi hér upp á mætti mér:
margur er breyskur, sjáið þér.

Kveðið móti norðanvindi á siglíngu milli Íslands og Danmerkur.

1. Neyðist eg nú að kveða
náhvals á böllum háum,
hræsvelg á mót óhlýjum,
hans aldrei kvæði stanza;

undarlegt er það reyndar
 enginn mér fylgir drengur,
 en róm hans illræmis remma
 rengur, bönd, möstur, stengur.

2. Harðrar náttúru Norðri!
 nafn þitt er kunnugt jafnan,
 muna þig menn á Fróni
 mæðutilfella skæðan;
 víst muntu vanur röstum
 verjulaust fólk á herja,
 hingað fyrst hroðafengið
 hrópar þitt sigurópið.
3. Vottur þíns mikla máttar
 merkist af stórum verkum,
 hlíðir ei þig að hræðast
 hót, þó að sjó um rótir,
 og þykkur stríðs þokumökkur
 þreyðu oss landi sneyði,
 skipið handgengið sköpum
 skorðast ei þínu borði.
4. Þykir oss þú ómjúkur,
 þjakast vill lífið taka,
 hrokast þú upp, er hrekjast
 hundbarðir megum undan,

leiðist oss líf á græði,
 lengur ef svo til gengur,
 svöðumein höndum sviða,
 svellur að bólguhellum.

5. Neitar þú oss að njóta
 næturhvíldar ágætis,
 neitar þú oss að njóta
 nýfasta frón að líta,
 neitar þú oss að njóta
 neytustu gleði sveitar,
 neitar þú oss að njóta
 náttúru fæddra hátta.
6. Æsir þú Ægis disir,
 oss þær fram bjóða kossa,
 hryllir oss við að hallast
 hjá þeim á beðin sjávar,
 drengi þær fang í fanga,
 fylla þá drykkjum illum,
 ótilreidd önd má flýja
 ofur fljótt líkams-hrofið.
7. Heldur vér sælla höldum
 hneigjast að Íslands meyjum,
 handartök þeirra hrinda
 hrolli, sem þessar ollu;

vona eg samlendir vinir
 veli mig út frá Helju,
 hún þó að vinnings vonum
 veiðileg sig tilreiði.

8. Máttfarinn því og þreyttan
 þeyrinn minn ljóða keyri
 brekmikinn þig til baka,
 bráðkvæstur vindaráður!
 hljóti eg hlut ófeitan,
 hallast og má ske falli,
 von hjálpar á eg eina
 örugga, sem eg kjöri.
9. Það er hann Suðri þýður,
 þig getur niðursligað,
 þá völdugt hans stormar veldi
 vaknað og endurraknað;
 heyrðu mig, vinda vörður!
 vakandi hjartað kvakir,
 suðurheims glyggjarhliðum
 hrindir upp þú í skyndi.
10. Út þaðan æ sem hvatast
 allan þinn herinn kalla,
 farðu sem fljótast norður,
 fylgi þér sterkar bylgjur.

ljáðu oss lið er stríðum
 lúðum á dýri súða,
 fáðu oss frið er tíðum,
 fylltan móð Norðra stilltu!

Kveðið á siglíngu í
 Reykjanessröst.

1. Megn þó stæði straumur, vann að styttest
 mílan;
 gegnum æðir hryggi hrannar harðfleyg
 Pílan. *)
2. Brjóstum kremja sínum sumar sóma lætur,
 hósta, emja upp og fuma Ægisdætur.
3. Bólgin fer þá bylgjan þvera brúnum hleypa,
 sólgin er og öldu meri ællar gleypa.
4. Sig hún ver, það undur er, og af sér brýtur,
 mig á fer að furða hér hvað ferða nýtur.
5. Skil eg á þig sköp að fáir skeikað eigi,
 fyltið ráar frekt þó sjávar ferðir teygir.

*) Svo hét skipið.

6. Strengja þó að allir ormar endíng finni,
engvir sjóar, engvir stormar á þèr vinni.
 7. Hann þèr stýrir hættur eigi hreppa náí.
hann órýra hvals á vegi heppni fáí.
-

Draumur.

1. Háir klettar hrókuðust við ský,
illa stæðir ef að blès, þó toldu,
undirstaðan var af lausri moldu,
sèr þeir gjörðu saman halla því,
sèr þeir gjörðu saman halla því.
 2. Syndust heilir samt ef að var gáð,
viða klofnir voru þeir í gegnum,
viða sprungur ollu kviða megnum,
∴ að þeir mundu yfir falla láð ∴
 3. Einn var hæstur hrufóttur og grár,
urðarklungurs kjapt holgrafinn flennti,
kraptur bylja steina þaðan senti,
∴ engan sá eg endi þeirrar gjár ∴
 4. Urðarkjaptur atti steini fram,
því lymskur refur læddist þann í gegnum,
langan hala dró af krapti megnum,
∴ urðarkjaptur atti steini fram ∴
-

Kveðið um hest, sem Bliki var kallaður.

1. Þrjá meirr en þrisvar tíu
þegna eg hefi eignast
fáka með fjöri mjúku,
flesta rétt góða hesta,
öngvan eg átti lengi,
einn fékk því keyptan seinna;
lýsa mig lystir drösul,
lit, prýði hans og viti.
2. Skjóttur er skrokkur nettur,
skjallhvítar herðar allar,
niður um bóga báða
bjartleiki hörunds skartar;
mön er frá herðum honum,
hrygg beinum eptir liggur,
knörinn litbreyttur keyra
kviklegur nefnist Bliki.
3. Skapaður lista-lipur,
lífmjór, en krapta-stífur,
brjóstþykkur bogaþrýstinn,
búklangur, fótamjúkur,
höfuðið vel upp hefur,
hyggur til sjón hvar liggur;
eirinn í högum hýrist,
hesta ef sèr, þó beztur.

4. Söðlaður sig til reiðir
 settan í stilling rétta,
 aflvöðva út hann stíflar,
 andholið snörlar þanda,
 brún þýngist, brímar sjónar
 brenna, vinds hyrjar kenna,
 munnjárna gridur grennist,
 grípur þau tönn og klípur.

5. Sezt eg á fákinn frásta,
 fram brunar orkuramur,
 hríngbeygir hálsinn langa,
 hlífarlaust loptið klýfur,
 rjúka moldreykjar-strokur,
 rýfur upp jörð sem fífu,
 freyðir af munni froða,
 frísar og hreysti lýsir.

6. Hann þrátt í holtum grennir
 hnjóta til vegabótar,
 hann þegar foldu flennist
 flata, hún hlam og gnatar;
 hann þegar hraun um rennir,
 hreinan slær eld úr steinum;
 hann þegar keldu kennir,
 kvíðalaust yfir hýðir.

7. Ferð þó að fari harða
fótlipur reiðar skjóti,
aldrei sá hnýtur heldur,
heppinn fram sífelt keppir,
fljótt þó að fyrir hitti
flóa, dý, hraun, gjár, móa,
strax ef eg stanza hugsa,
stillir hann ferð með snilli.

8. Nöðrum taums opt þó aðrir
eti og sporum hveti,
keyrið eg legg að læri,
læt hann ei slögum mæta;
leirvatni spark þó spora
spýti og steinum grýti,
fríar hann oss er fló hann
framast af öllum saman.

9. Einn þá eg fer um fornan
feril, sem naumast sèr eg,
myrkvar, eg mæti slörkum,
mér ókennt plázið gerist,
hrjóstugt um hauður næsta
hèr, eins og þekki, fer hann,
þrautgóður, þægur, gætinn,
þverlyndisfrí mig ber hann.

10. Elfur þó æstar skjálfi,
allþúngt af heiðum falli,
og gnauði við grjót og flúðir
gnyðanda strauma kliði,
ríð eg óragt að móðu
reifðum og stáli skeifðum
gjarða mar huga hörðum,
hræðist ei vatnið skæða.
 11. Veður stillt, vandar stöðu,
víglega niður stígur,
kastiðu hóla braustur
hrekur og sundur tekur,
bjargfastur bifast hvergi,
beita í strauminn veit hann;
hreifur á sundi hefir
hestum á undan flestum.
 12. Á vetrum þá vangur nötrar
viðlent af stormi hríða,
herðir að hesta byrgðum,
heyskortur bætist eigi,
matar sem maður neytir,
metur þó hafra betur;
gullvægt er það á gylli,
galla því síður kalla.
-

Hattur datt í sjó.

Ægir! þú hefir eptir honum áður snapað,
það sem fer í þig er tapað,
þú hefir mörgum aldur skapað.

Þó að greni hryggjarháa hefríng leiða,
sundur þenja seglin má á svani reiða.

Bærinn Svæði.

Svaðalegt er á Svæði,
svíður þar kuldi stríður,
neyðast þeir ná þar stöðu
níðsvörtum þokum, hríðum;
holur mun hóll und býli,
haugur vorpinn að draugum;
varla því veðrahyllis
von er, fyrst er það svona.

Hestavísur.

Jarpur af skapi skörpu
skellir fótum að svelli,
rennur að kostum kunnur,
keyraslög vill ei heyra;

mökkur af munni stekkur,
 mælunum jaxl á gelur,
 sjaldan er sóti snildar
 sveittur, en aldrei þreyttur.

1. Bliki togar leið um land,
 letjast vogar eigi,
 hleypur og ei hnýtur grand,
 hálsinn boga sveigir.
 2. Hreifð er sál og sinni manns,
 sízt það tál vèr reynum,
 skeifðir stáli hófar hans
 hrísla báli úr steinum.
 3. Marinn stífur blaupa-hnár
 hart á svífur grundu,
 engu hlífir fótur frár,
 foldu rýfur sundur.
 4. Jórinn skjóti ei skeikar baun,
 skeifum grjótið kyssir,
 fram þó brjótist holt og hraun,
 hann ei fóta missir.
 5. Froða á rauðum fáki sauð,
 frú nam Auðuns skarða,
 flaug um hauður, fèkk ei nauð
 fálki ótrauður gjarða.
-

Jarpur Þundar þjáir snót,
 þrífur grófa spretti,
 lipurt skundar leir og grjót,
 leiptrar undan hraustum fót.

Gyllir lætur fimar fætur feril troða,
 vill í næturmyrkri mætur mig aðstoða.

Stakar vísur.

1. Skamman hlaut eg skeiðflötinn,
 skeindu þrautir fákinn minn,
 flatur laut að fold um sinn,
 finnst mér blautur dalurinn.
 2. Beizla héri skrið á skreið,
 skall óþver á hlið um leið.
 fallið svera frið af sneið,
 fótar mér í liðinn sveið.
-

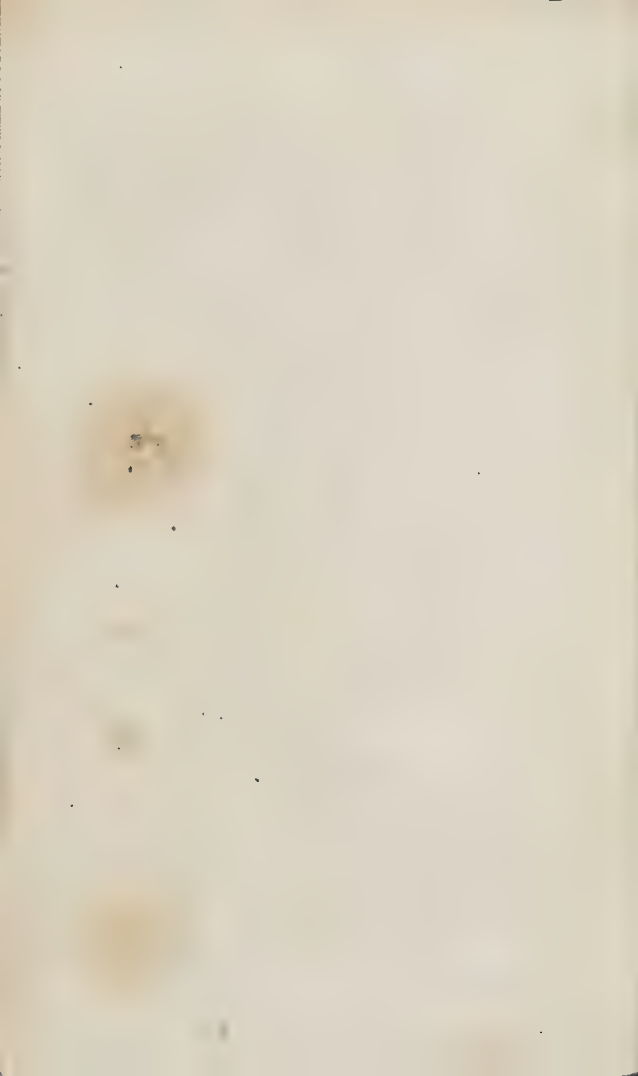
Bykkjan larast elfu af,
 orku par ei nýtur,
 hún er farin hreint á kaf,
 hausinn bara flýtur.

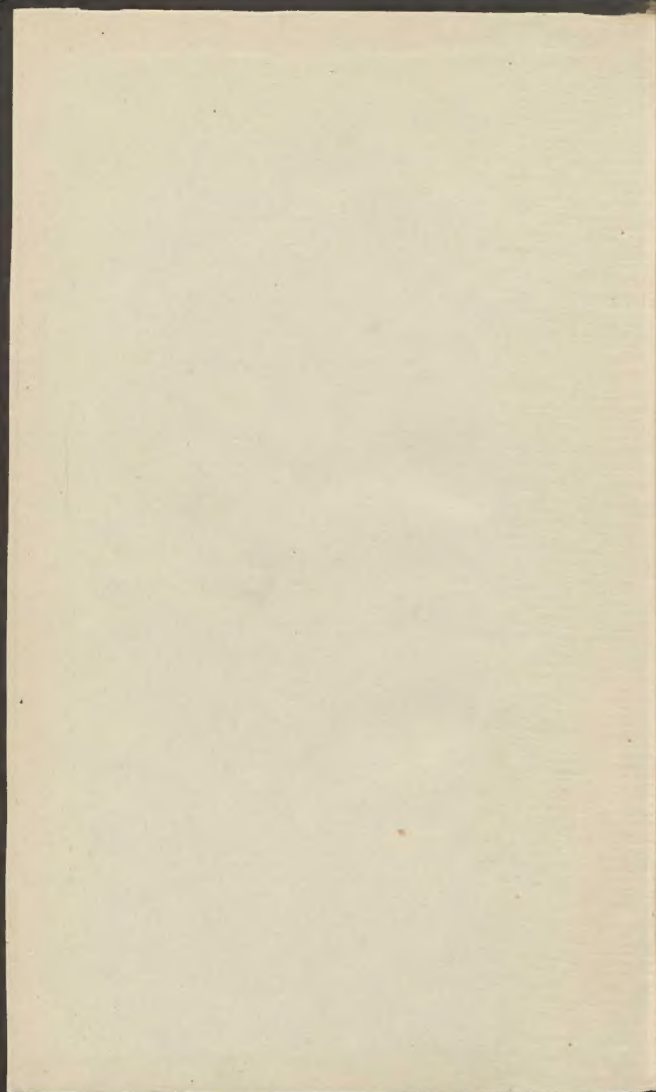
1. Hugarrekki meta má,
megum neytum duga,
dugar ekki feta frá,
fleygum beitum huga.
2. Bólginn reiði aldan er
yfir breiða knörinn,
ólginn freyðir, borðin ber,
býður neyðarkjörin.

Dreyra hafla hrynja skaflar,
hlam á þiljum,
upp þær staflast oss að nafla
í austanbyljum.

-
1. Ykkar læti venst eg við,
varla bætir kári,
Ægisdætur! einatt þið,
á mæð vætið hárið.
 2. Stóra mastrið stend eg við
storminn fast í góni;
aflið rastar út á hlið
öldu kastar ljóni.

Höfn kaupmanna hafskip frá
híngað vann að skunda,
jálkinn hrannar ég nam sjá
júni þann sjöunda.

Gunnar Hall

2507-

